

خزینہٴ اوراق

نمبر
۲۸

جمعہ ایرتسی

تاریخ تألیف
۱ مایس سنہ ۱۲۹۷

عمومی اعتباریہ قانونہ دائر رسالہٴ ادبیہ در

آیدہ درت کرہ اولہرق جمعہ ایرتسی کونلری چیقار

اولوردی متن گلستان کی هزار کتاب
 یازلسه یک ورق داستانک ای بلبل
 چووردی مصطفیٰ سومناته کلزاری
 ندر بو نالش آتش فشانک ای بلبل
 بو خار زار فناده مثال کاظم زار
 پکر مدیحه کل له زمانک ای بلبل
 فی ۱ تشرین ثانی

هر «حسب حال» ایچون بر ملاحظه

شو بوندیغیز موسدن ۷ ای قدر اول - که استانبول
 منجملری بر چرکین قوشک ایک صوک چهارشنبه سی ایچون
 فریادی خبر ویرمکده ایدیلر - ادبای حاضره دن بر ذات کریم
 الصفات حال و شاقی غریب اولدیغنی سویلدکری بو مخلوقک
 سنی هرکسدن اول ایشیده رک کندیسيله صورت مخصوصه
 ملاقات پیورمشلردر .

التیوز سنده دهری اسلام شاعرلرینک اک برودتلی وقتلرده
 بيله کندیسندن دم ووردقلری بو مرغ صجیک - سکوت
 واجب اولیان موسملرده او - اجیقنی امان صدامنی ایشما -
 مز لکه کلک طبیعته قارشو ادبای حاضره ایچون کنه ایشلک
 دیمک اوله جغدند بو ذات مکرم رفقاسنی ادبیات نقطه نظریله
 بو معاصیدن قورقارمق ایستیه رک بر نماز وقتی بغچه ده چقمشلردر .
 سمایه میال اولان لسان مادر زاديله متکلم بر افاج بلبل ایله
 بو یاز «حسب حال» ایتمشلردر .

«حسب حال» ک هدف مقصودی بر ذوق وجدایدن عبارت

اولدیغیچون شعرای بنامدن خیلی ذاتلرک تحریک حسیاتنه سبیت ویرمشدرد. بو سایده بر باغده حصوله کلان شو محصولات فکریه نك شورای دولت اعضای کرامندن اکرم بك افندی حضرتلرینك نشر ایتمش اولدقلری «رایحه ادبیات» دن استشمام اولسان ثمرات منشوره ایله کمالتمش لرینك طویلانمسی و حاملرینك سلیکنمسی مصادف زمان فرصت اولمشدرد. ادیب مشارالیه حضرتلرینك قریحه عالیبری شو زمین ده خدمتنی ایفایه باشلامشدرد.

غریدر ایشیدن داستانك ای بلبل
غریدر اوقدر حال و شانك ای بلبل
«تعلیم ادبیات» ك اهنگ عمومی بچشده خاطر نشان عاجزانه
اولان انتخاب کلمات که
وضوح و معنا مساعد اولدیغی تقدیرده لفظاً سماعه لطیف
کلان و هیچ اولمزسه تنافردن بری بولسان کلمات کیفیت
رحجانیدر.

بر وقتلر موزون اوله رق قلمه انسان کوزل حکایه لر ایله
چرکین وقعدر «داستان» سرلوحه سی اتنده نشری اعتیاد
اولتمش سده صکرلری بر طاقم کویلی شاعرلری محصولات فکر -
یدلری (بدکلمه) کبی نامله منسوب کندی قاعده لر ایله قافیه -
لندیره رك ادینه «داستان» دیمشدر واسیتا بولده نقدر خیالات
باطله وارسه بر طاقم الفاظ مبتزله ایله انك ایچینه ایکندهله -
مشلردر.

شمی اکرم بك افندی حضرتلرینك الفی (داستان) ی
قوش سازیله متکلم اولدیغی حالده دخی سماعه لطیف کله ما.

مکده و متفرداً تلفظی حائده تنافردن تباعد ایده مامکده در .
 « حال و شان » داستان مقابله شده بیان بیورلدینی ایچون
 بلبلک اوزرنده یک نظرده ترسم ایتمک لازمکلان نفس غرابت
 کوزل اولمیان بر صورته کیررک بلبلک یکمش حکایه لرینی ایشید .
 نلرک غریسمسی مالا و خیالا و کلاماً تأمین بیوریه مامش اولیور .
 حالوکه ادبیاتدن غایه مقصود موزون لقردی سوولتک
 اولیوب هر فکری هر حسی قارئین و سامعینه بالفعل تأثیر ایتد .
 یرمک اولدینی (تدریسات ادبیه) نک حسیات عالنده تبین
 ایتشیدی . -

بو کبی مطالعات ادبیه ده بولفتی بزم خدمت دکلسمده
 تنظیمات اعلان بیورلدقندن صکره کچوک پیوک قوانین عدلیه دی
 جودت قریحه اصحابی سهولتله تحصیل ایتمش اولدینی کبی له حد
 شمیدیه (تعایم ادبیات) نام مستعاریه هوسکاران ارباب معارف
 طرفلرندن حرز جان ایله انقیاد ایدلمش اولان بر (دستور
 الادب) موجود اولمقله شورای دولت اعضای کرامندن اکرم
 یک افندی حضرتلرینک بنان خامه فصاحتله طویلامش اولدقلری
 احکام ادبیه نک بحث ایتدیکی صلاحیت دائره سنده اثر ادبیانه
 لرندن تمامی استفاضه بو مثالو تجسسات ادبیه ایله حاصلدر .

ادیب مشارایه حضرتلری بایله خطاباً دیورلرکه

ای بلبل سنک کچمش حکایه لرینی ایشیدن غریسر

زیرا سنک حال و شانک او قدر غریسر

ترتیب کلام نقطه نظریه فصیحدر دیه بیلورسه کده بر نفس
 فاطقه نک محصولات فکریه سی دیمک اولان (یکمش حکایه لری)
 خیالنی بلبلک حسن صوت و غرابت صداسی ایله تفسیر ایتمک

موضوع بحث اتخاذ اولسان شئك طبیعتنه موافق دوشده مد-
یكندن افاده نك صحتی (دستور الادب) احكامنجه شبهه كتورمز
دیه میر.

ایشك ایچنه (ذوق وجدانی) قاریشه جق اولور ایسه حسن
طبیعت - كه .

نقایص ایچنده بر فضیلتك ویاخود محاسن اره سنده بر نقیصه نك
حسن سرعیدر) :

غربیسز ایشیدن داستانك ای بلبل

ده کی (داستان) نقایص ایچنده بر فضیلتدن معدود اوله میه جی
کبی محاسن اره سنده بر نقیصه در دینه مز. چونکه: حسن
طبیعت - آثار فکریه نك اك خفی کوشه لرینه قدر نفوذ ایله اك
نازك اك دقیق لطفات لرینی اك حسن اولنمز قصور لرینی میدان وضو-
حه چیقاردیغی ذوق جویان ادب طرفلرندن حسن تفسیر اولنمش
ایکن مقصده بسمله کش شروع اولان معلم ادب ایچون برنجی
مرتبه ده معهود داستانك یادی واو مبارک ایله هم قافیه اولدیغی
ایچون بلبل لکده بو وجهله بر حال و شان ایجاد ی و صکرده
بونلره خبر اوله رق بر غرابت احترامی ائنادی (ذوق وجدانی)
بجشنده (تعلیم ادبیات) ك خبر ویرمیدی ده بعض اسرار
وغوامضك کشفنه مدار اولمشدر بونك اوزرینه اکرم بك افندی
حضر تلینك (حسب حال) نده مطلقا بر فوق العاده لك تحریر سنده
حقمر نمایان اولدیغندن برکرده آثار سعاد قهرینه هر حالده یاقیشان
علویتی جستجو ایدلم .

بو بایده تعلیم ادبیات دیورکه .

تحلیل و تعریف دن مبرا اولان شیلرک بر یسیده علویتدر

چونکه علویت اویله قبل الوقوع ییلنیر و کوریلور شی . اولمیوب
(روحک ناکهانی برهیچانندن محصل اولور .

غریبتر ایشیدن داستانک ای بلبل .

غریبدر اوقدر حال و شانک ای بلبل « . نظراً علویت :
قبل الوقوع دکل (بعدالوقوع) دخی ییلنیر کوریلور شیلر
اولمیوب (روحک ناکهانی برهیچاننه محتاج اولدیغنی بالفعل اثبات
بیورلمشدر .

دها کیروده سائر (حسبحال) لر موجود اولدیغندن شورقاج
سوزیده عرض ایله اکتفا ایدرز .

« چنده خنده کلمی ایدن سنی نالان »

(حسبحال) ک یالکز بویشده (خنده) ایله (نالان) کله لریله
امتراچ تضاد حاصل اولدیغنی ایچون صنایع بدیع دن بر نمونه
کوسترلمش ایسده ۶۰۰ سنه دئبری شعرای رومک موسم بهار
کل موسمی هم بلبل موسمی اولدیغنی ایچون قیافت دوشکونی
اولان بر بلبل دیشینه رایجده سی حیات تازه بخش ایدن ومنظره -
سی لطیف اولان کللری ترجیحا محبه لکله توصیف ایتش و بیک بشیوز
سنه در فن بدیع منتسبینک حیالات شاعرانه لر نجده بو بایده اتفاق
حاصل اولمش ایکن بونی قبول ایتمکدن فضله بو فکرک بطلانی اثبات
ایچون « که تازه تازه چندر مکانک ای بلبل » دیه چهار پای جوا -
ناتک مسکی اولان چنده اوطوردوب « چن چن نه ایچون دور
حالم ایترسین » دیه چنده کز دیرمک و مذکور (چنده خنده
کلمی ایدن سنی نالان) یشده صنایع بدیع دن نمونه کوسترادیکی
صرده کلی محله کورلیدر ویده بللی (چنده) اغلقق اسکی

شاعرك كهنه مش كلستانه كبرميدرك يني شاعرلر ايچون
برچنستان عالمي احيا ايتك مقصدينه خدمت ايدبور .

« سنك بكا سوزيني بن سكا خطاب ايديم »

پيشده (سنك بكا) (بن سكا كلملري يكديكريته اولان درجه
قريقتي فصاحتدن دور ايدجك درجه لرده در . و برده
(بهار حسن بهاسي زمانك اي بلبل ييتي واركه (و) عاطفه
يوقسوليدر .

هر تقدر بعض يرده (و) عاطفه نك حرقى - طرز جديد ادب
منتسبيني مايشده مقبول ايسده

عبدالحق حامد بك افندى بر (مسافلك تسليسى) نده « انس
وحن وحيوان و نباتات و جادات)

بيوردقلى حالد اكرم بك افندى حضرتلري بهارك حسن بهاسنه
بر (و) عاطفه يني چوق كور مامليديلر زيرا (حسبجال) لريني هر
صنف خاق مطالعه ايد بيله چكندن « بهار حسن بهاسي زمانك
اي بلبل ييتك صنعت كتابتله علاقه سي منقطع اولمشدر ديانلر
بولنه جقدر .

(اي) خطابي ايسه بلبله لايق اولان خطا بلردن معدود
اولديني متفق عليه دكلدر .

اكرم بك افندى حضرتلرينك سالف الذكر « حسبجال » لرندن
طولاي (خزينه اوراق) . قيد دوشديكندن ارباب معارف
بو كا كسب وقوف ايتش (و خزينه اوراق) ايسه شيار اولديغندن
ممالك شاهانه نك - ارتق - قيسنه بوجاغنه كيتمشيدي .

پايخت سلطنت سنيده بر وقت ال اوستنده طوقلش بر
خاندان ديشان اركانسندن بحر سپاه ساحلنده مسكون برادر

افخمه عبدالحق حامد بك افنديك مشهود باصره ادیبانه‌لری
اولنجه اكرم بك افندی حضرتلرینك وطنه انتقال ایدن صوكت
سوزلرینی تقدیراً «حسب‌حال» قاریشده رق بایلی ظلام ایچینده
اولان اشیانندن دیرکین ایتشله و برارده کندی حاللرندن
بلبله شو وجهله معلومات ویرمشلردر.

وطن محبتنه بر نشانه‌در علوی
ظلام ایچینده اولان اشیانك ای بلبل
سری پاشا حضرتلرینك (حسب‌حال) نده موجود اولان بر
ظریف بیت شوراده ذكره بك شایاندر.

«روا دیرسه بو حسن ادایه سحر خلال» - انجق

یازلدی صفحه نظمده هزار قصه عشق

نونه کلاه‌سنگ داستانك ای بلبل

بیترینه کلنجه - هزار قصه‌دن طولای تعلیم ادبیاته (عاشقانه)
بر نظر لازم‌کیور.

کل ایله بل-بلك داستاننی ایسه (تعلیم ادبیات) دن زیاده
عاشق غریب رساله‌سنده ارامق اقتضا ایدیور.

عبدالحق حامد بك افندی برادرمنك
(صفحه نظمده) یازلدیغنی خبر ویردکلی (هزار قصه عشق)
عجباً عشق حقیقی میدر؟

زیرا حقیقی اولمیان شنیك معنویاتنه بو زمانده قائل اوله‌میر
بلبل کبی شارلطان بر قوش ایله میرمشارالیهك هنكام
(حسب‌حال) نده: یصی بر شعر کتابنده محرر - کلی عشق
حکایدلرینك بیکده بری کیمسه‌ك کوزینه کورنمز.

او حکایدلر نصل مسموع اولسون که

«سکوت ایچنده بتون کائنات سن بر قوش

کوکل هواسنی سویلر فغانک ای بلبل»

حدائق مؤدا و مزایای حاصله سی دکل . حتی هر بر نقطه سی
تشیط فکر و تحریک حسیات ایچون برر آمر مجبر حکمنده
طوروب طورپور .

بو کی افکار عالیله اصحابی بعضاً بر بهت متأثرانه عالمنده
بولندقلری صروده صفحه نظم هزار قصه عشق املا پیور -
مقدمه ایسه لوده عبدالحق حامد بک هیچ بر اثرنده افکار ساده
دلانه مغلوب اولدقلرندن روسیه طورپراغنده اکرم بک افندی
حضرتلرینک داستان قوافیسنه تطبیقاً وقوعبولش بر (حسب حال)
ک یالکز بر پیتنده اوده اداب ادبیات خارچنده وقوعه کتور -
دیگمر اعتراضدن طولایی ذات معارفپوریلرینه عرض اعتذار
ایدرز .

بم اک بیوک لذت اک بیوک حرمت ایله او قودیفم آثار ادبیه -
لرندن ایتدیگم - استفاضه قدر هیچ بر خواجهدن هیچ بر
اثرندن استفاده ایلش دکلیم . بو قباحتی نو هوسلکمه ویره رک
واصلا اهمیت ویرمیره رک بنی معذور طوته جقلرندن امینم .

بوندن براز صکره طربزونه منسوب بر ذات (وقت) ده
بلبل هواندیرمی ایچون بر چوق لقردیلر سوبولش اولدیغندن
تجربه قریحه قیلندن اوله رقی بزم (حسب حال) دخی میدان انشاره
چیقده بلشدر . مشار بالبان اولان اوزوات معارفسماتک آثارینی
تنظیر ایتک اقتدارمز مافوقنده اولدیغی ایچون بر بشقه وزنده
وزمینده حسب حالز وقوعبولشدر - که (خزینه اوراق) ایچنده
چرکیلرندن نه چیقسون دینه جک اولورسه بزم (حسب حال) مز

ایله مقالات سائر مز چیقسون دیمکه تردد ایتم .

بالاده تفصیل اولندیغی وجهله بلبل ایله نیسان ابتدالزنده
بدأ ایدن (حسبال) کیت کیت تشرینلرده وقوعولمه باشلامشدر .
زیرا قیو کنخداسی راشدافندی حضرتلری ایله نافعہ نظارتی
مأموریندن حامد بک افندیگ حسبالی روز قاسمدن صکره خزینة
اوراقه داخل اولمشلردر .

هرایکیسنگ مفهوملرندن دخی وقت خزان استنباط اولنمقدہ در
راشد افندی حضرتلرینک موسم بهار عودت ایلدیگی زمان
قدری بیلنه جک بیتلرندن بری شودر .

ایرر نہایتہ اهل فغانک افغانی

سنگ توکنندی کیتدی فغانک ای بلبل

بو حامد بک افندیگ وزنہ لزومندن فضلہ ہمتلری سبقت ایتمش
برقاج کوزل بیتلری واردر بوسوزلری ایسه موسمه موافقدر .

« نہ غریب حالدر بوکہ زمان فرقتده

سکوت ایله کجبور شبانک ای بلبل »

میر مشار الیہ برشی دہا بیوریورلر .

« سن غیچہ یہ حسرتکش بنده برغیچہ فہ

یاقدم اشجارینی اہ ایله کلستانک ای بلبل »

بویت شوزمانہ مناسب میدر .

شمدی زردہ او (اہ) کہ اشجارلی کلستانلری آتشہ ویرسون .

زردہ اوبلبل کہ کلستانک اشجارینی کول ایتسون .

سری پاشا حضرتلرینک حسبالنہ کلنچہ

« خطیب منبر عرفاتسین کلستانک

نواہی صبح دمکدر اذانک ای بلبل »

(خطیب) ایله (منبر) دہا اول ومکرر اولہرق سائر

(حسب حال) ده ذکر اولند قلرندن بابل هر درلو وعظ و نصیحتی
او منبرلرده ایضا ایتمشدر. بو حالده سری پاشا حضرتلری کلمستا -
نک عرفانی صوصدیر مق ایچون بایی منبردن اشاعی الملری لازم کلیور.
مصرع ثانی ایسه

عبدالمق حامد بک

«نماز وقتی کاور فکر شاعرانه ایچون

هلی الصباح نه خوشدر اذانک ای بابل» کبی

ناشنیده بر کفته سنده - بلبک اذانسه او کوزل وقت تخصیص
پیورلمش اولدیغندن پاشای مشارالیه حضرتلرینک بابلنه تبعیت
اقتضا ایدیور.

فقط

« وار ایسه سنسن او دولت قوشی حقیقتده

بر ادی چیقدی کرچه همانک ای بابل »

یتیله سری پاشا حضرتلری بهره ادیده لرینی صحیحاً کیارانه اظهار
پیورمشلر و بلبک باشنه « دولت قوشی بر تاج طبیعت اوله رق
ماهرانه بر ضتعلاه قوندیرمشلر درر.

بو جهته درکه

« خروش جوی بهاریمی خنده کللی » کبی

اضافتلی نکته لر « کلک » کبی (نوای) کبی (پروانه) کبی

الفاظ ایچون هر حالده سکوت واجب اولمشدر.

(محمود جلال الدین)

شرقک اعظم حکما سندن (ابن سینا) نک بر پیوک کشفی

مقصده باشلامزدن اول دیرز که (معلم ثالث) یاخود الشیخ